

Zdrowie pęcherza po leczeniu nowotworu

Niektóre typy nowotworów i niektóre rodzaje leczenia przeciwnowotworowego mogą powodować uszkodzenie pęcherza moczowego. Informacje tu zawarte pomogą Ci rozpoznać objawy wskazujące na problemy z pęcherzem, które mogą być następstwem chemioterapii i radioterapii zastosowanej podczas leczenia nowotworów w dzieciństwie.

Co to jest pęcherz moczowy?

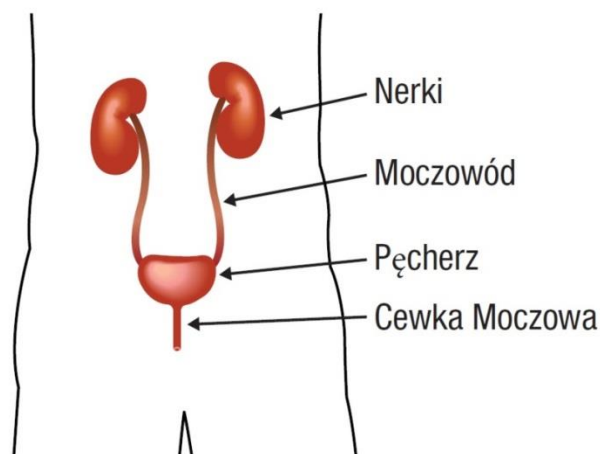
Pęcherz moczowy jest narządem gromadzącym mocz. Umiejscowiony jest za spojeniem łonowym. **Nerki** filtrują krew i wytwarzają mocz, który dostaje się do pęcherza przez dwie rurki zwane „**moczowodami**”. Mocz wydalany jest z pęcherza inną rurką, zwaną **cewką moczową**. U kobiet cewka moczowa jest krótka i ma ujście do przodu od pochwy. U mężczyzn jest dłuższa i przechodzi przez gruczoł krokowy aż do ujścia penisa.

Jakie są czynniki zwiększające ryzyko problemów z pęcherzem?

- **Chemioterapia** - cyklofosfamid i/lub ifosfamid
- **Radioterapia** obszaru miednicy

Jakie problemy z pęcherzem mogą wystąpić?

- **Krwawienie** do pęcherza (krwotoczne zapalenie pęcherza)
- **Bliznowacenie** (zwłóknienie) pęcherza
- **Rak** pęcherza

Krwotoczne zapalenie pęcherza

- **Co to jest krwotoczne zapalenie pęcherza?** Krwotoczne zapalenie pęcherza jest to stan, w którym proces zapalny powoduje pojawienie się krwi w moczu.
- **Jakie są objawy krwotocznego zapalenia pęcherza?** Mocz może mieć kolor od bladnoróżowego do jasnoczerwonego. Niektóre osoby mogą czuć gwałtowne parcie na pęcherz lub nie mogą opróżnić pęcherza do końca, ale zwykle nie towarzyszy temu żaden ból. Krwotoczne zapalenie pęcherza może pojawiać się z przerwami i utrzymywać się przez miesiące lub lata po zakończeniu leczenia.

Zdrowe życie po leczeniu nowotworu w dzieciństwie, wieku nastoletnim i wczesnej młodości

- **Jak diagnozuje się krwotoczne zapalenie pęcherza?** Zazwyczaj obecność krwi jest widoczna w moczu. Czasem ilość krwi jest tak niewielka, że jej obecność stwierdzana jest wyłącznie w czasie badania moczu (badanie laboratoryjne moczu). Obecność krwi w moczu jest wskazaniem do wykonania badania mikrobiologicznego moczu w celu sprawdzenia, czy obecne jest zakażenie moczu.
- **Co mogę zrobić w przypadku krwotocznego zapalenia pęcherza?** Zwykle pomocne jest wypijanie dużej objętości płynów, żeby przepłukiwać pęcherz. Unikaj herbaty, kawy, napojów typu cola i innych płynów zawierających kofeinę, ponieważ mogą zwiększać potrzebę nagłego oddawania moczu. Jeżeli masz problemy z nerkami lub sercem, skonsultuj zwiększenie objętości wypijanych płynów ze swoim lekarzem prowadzącym.
- **Kiedy powinienem powiadomić mojego lekarza prowadzącego?** Zawsze, gdy zauważysz krew w moczu, skontaktuj się ze swoim lekarzem prowadzącym. Skontaktuj się również wtedy, gdy masz gorączkę, odczuwasz ból podczas oddawania moczu, masz trudności z oddawaniem moczu, odczuwasz nagłe parcie na pęcherz lub często oddajesz mocz, ponieważ są to częste objawy zakażenia dróg moczowych lub innych problemów z pęcherzem.

Zwłóknienie pęcherza

- **Co to jest zwłóknienie pęcherza?** Zwłóknienie to wynik bliznowacenia tkanki łącznej pęcherza moczowego. Bliznowacenie tkanki łącznej może się nasilać się i być przyczyną pogrubienia ściany pęcherza. Powoduje to wzrost ciśnienia wewnątrz pęcherza, co wpływa na jego zdolność do gromadzenia i wydalania moczu. Z czasem te zmiany mogą prowadzić do uszkodzenia nerek.
- **Jakie są objawy zwłóknienia pęcherza?** Objawami zwłóknienia pęcherza mogą być problemy z opróżnianiem pęcherza, nietrzymanie moczu lub obecność krwi w moczu. Czasem zwłóknienie pęcherza może nie dawać żadnych objawów.
- **Jak diagnozowane jest zwłóknienie pęcherza?** Badanie ultrasonograficzne może wykazać pogrubienie ścian pęcherza. Urolog może też wykonać cystoskopię – badanie, które pozwala zobaczyć wewnątrz pęcherza moczowego za pomocą specjalnego wziernika.
- **Co mam zrobić, gdy podejrzewam zwłóknienie pęcherza?** Jeżeli jesteś w grupie ryzyka lub zauważysz któryś z objawów opisanych powyżej, zgłoś się do urologa.
- **Kiedy mam skontaktować się z lekarzem prowadzącym?** Skontaktuj się ze swoim lekarzem prowadzącym, gdy zauważysz u siebie takie objawy jak: problemy z opróżnianiem pęcherza, mimowolne oddawanie moczu lub krew w moczu.

Rak pęcherza

- **Co to jest rak pęcherza?** Rak pęcherza jest rodzajem guza, który może się rozwinąć u osób, które leczone były cyklofosfamidem lub otrzymały radioterapię okolic pęcherza. Jest to rzadki typ wtórnego nowotworu powiązane z wcześniejszym leczeniem.

Zdrowe życie po leczeniu nowotworu w dzieciństwie, wieku nastoletnim i wczesnej młodości

- **Jakie są objawy raka pęcherza?** Najczęstszym objawem jest obecność krwi w moczu. Może występować także częsta i nagła potrzeba oddawania moczu. W zaawansowanym stadium raka występuje również ból pęcherza, okolicy narządów płciowych oraz kości.
- **Jak diagnozuje się raka pęcherza?** Wykonuje się cystoskopię w celu pobrania tkanki pęcherza. Czasem rak pęcherza może zostać zdiagnozowany poprzez znalezienie komórek nowotworowych w moczu.
- **Co mam zrobić, gdy podejrzewam u siebie raka pęcherza?** Jeżeli jesteś zaniepokojony występującymi objawami, poproś o skierowanie do urologa.

Autorzy: Patricia Shearer, MD, MS, Emory Healthcare, Johns Creek, GA; Michael L. Ritchey, MD, Phoenix Childrens Hospital, Phoenix, AZ; Fernando A. Ferrer, MD, Children's Hospital and Medical Center of Omaha, Omaha, NE; i Sheri L. Spunt, MD, Lucile Packard Children's Hospital Stanford University, Palo Alto, CA.

Weryfikacja: Jill Meredith RN, BSN, OCN, Melissa M. Hudson MD i Joan Darling, PhD.

Tłumaczenie: Danuta Gilarska (parent of a child with neoplastic disease), "KOLIBER" Charity Association, Krakow, Poland.

Weryfikacja tłumaczenia: Angelina Moryl-Bujakowska M.D., Ph.D., Department of Oncology and Hematology, University Children's Hospital, Krakow, Poland; Szymon Skoczeń M.D., Ph.D., Department of Oncology and Hematology, University Children's Hospital, Krakow, Poland.

Polish translation is provided by the Department of Pediatric Oncology and Hematology, Jagiellonian University Medical College, Krakow, Poland.

Tłumaczenie na język polski zostało wykonane przez Klinikę Onkologii i Hematologii Dziecięcej, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Kraków, Polska.

Dodatkowe informacje na temat zdrowia dla osób, które zostały wyleczone z nowotworu wieku dziecięcego są dostępne pod adresem www.survivorshipguidelines.org

Uwaga: W odniesieniu do całej serii materiałów *Health Links*, pojęcie „nowotwór dziecięcy/wiek dziecięcego” jest używane do określania nowotworów, które mogą wystąpić w dzieciństwie, w wieku nastoletnim lub we wczesnej młodości. Materiały *Health Links* mają na celu dostarczenie informacji na temat zdrowia osobom, które zostały wyleczone z nowotworu wieku dziecięcego, niezależnie od tego, czy nowotwór wystąpił w dzieciństwie, w wieku dojrzewania lub we wczesnej młodości.

Oświadczenie i zawiadomienie o prawach własności

Wprowadzenie do Late Effects Guidelines i Health Links: *Wytyczne dotyczące długoterminowych obserwacji osób, które zostały wyleczone z nowotworu w dzieciństwie, okresie nastoletnim i we wczesnej młodości* wraz z *Health Links* zostały opracowane przez Children's Oncology Group w ramach wspólnych starań komitetu „The Late Effects Committee” i „Nursing Discipline” oraz są utrzymywane i aktualizowane przez komitet „Long-Term Follow-Up Guidelines Core Committee” w ramach Children's Oncology Group i powiązanych grup zadaniowych.

Zdrowe życie po leczeniu nowotworu w dzieciństwie, wieku nastoletnim i wczesnej młodości

Do pacjentów chorych na nowotwór (w przypadku dzieci, do ich rodziców lub opiekunów prawnych): W razie jakichkolwiek pytań dotyczących stanu zdrowia należy zasięgnąć porady lekarza lub innego wykwalifikowanego pracownika ochrony zdrowia i nie polegać na treści informacji. Children's Oncology Group jest organizacją badawczą i nie zapewnia zindywidualizowanej opieki medycznej ani leczenia.

Do lekarzy i innych podmiotów świadczących opiekę zdrowotną: Treść informacji nie ma na celu zastąpienia niezależnego osądu klinicznego, porady medycznej ani wykluczenia innych uzasadnionych kryteriów badań przesiewowych, porad zdrowotnych lub interwencji w przypadku określonych powikłań leczenia nowotworów wieku dziecięcego. Treść informacji nie ma również na celu wykluczenia innych uzasadnionych alternatywnych procedur kontrolnych. Treść informacji jest udostępniana na zasadzie uprzejmości, ale nie powinna być traktowana jako jedyne źródło wskazówek w ocenie stanu zdrowia osób wyleczonych z nowotworu wieku dziecięcego. Children's Oncology Group uznaje, że decyzje dotyczące opieki nad konkretnym pacjentem należą do uprawnień pacjenta, rodziny i świadczeniodawcy.

Żadna aprobata jakichkolwiek konkretnych testów, produktów lub procedur nie jest udzielana poprzez treść informacji, jak również przez Children's Oncology Group, podmiot stowarzyszony lub członek Children's Oncology Group.

Brak roszczeń w zakresie dokładności lub kompletności: Chociaż Children's Oncology Group dokłada wszelkich starań, aby treść informacji była dokładna i kompletna w dniu publikacji, nie udziela się żadnych gwarancji ani oświadczeń, wyraźnych ani dorozumianych, co do dokładności, niezawodności, kompletności, przydatności lub aktualności takich treści informacyjnych.

Brak ponoszenia odpowiedzialności ze strony The Children's Oncology Group i powiązanych stron/Umowa o zabezpieczenie i zwolnienie z odpowiedzialności the Children's Oncology Group i powiązanych stron : Children's Oncology Group ani żadna strona stowarzyszona, ani ich członek nie ponoszą odpowiedzialności za szkody wynikające z użycia, przeglądu lub dostępu do treści informacji. Zgadza się Pan/Pani na następujące warunki zabezpieczenia: (i) „Strony zabezpieczone” obejmują autorów i współpracowników zajmujących się treścią informacji, wszystkich członków kierownictwa, dyrektorów, przedstawicieli, pracowników, agentów oraz członków Children's Oncology Group i organizacji stowarzyszonych; (ii) korzystając, przeglądając lub uzyskując dostęp do treści informacji, użytkownik zgadza się na własny koszt zabezpieczyć, bronić i zwolnić z odpowiedzialności strony zabezpieczone przed wszelkimi stratami, zobowiązaniami lub szkodami (w tym opłatami i kosztami obsługi prawnej) wynikającymi z jakichkolwiek i wszelkich roszczeń, stanowiących podstawę powództwa, pozwów, postępowań lub żądań związanych z lub wynikających z użytkowania, przeglądania lub dostępu do treści informacji.

Prawa własności: Treść informacji podlega ochronie na mocy prawa autorskiego i innych przepisów dotyczących własności intelektualnej w Stanach Zjednoczonych i na całym świecie. Children's Oncology Group zachowuje wyłączne prawa autorskie i inne prawa, tytuły i udziały w odniesieniu do treści informacji oraz dochodzi wszelkich praw własności intelektualnej dostępnych na mocy prawa. Niniejszym zgadza się Pan/Pani pomóc Children's Oncology Group zabezpieczyć wszelkie prawa autorskie i prawa własności intelektualnej na rzecz Children's Oncology Group, podejmując dodatkowe działania w późniejszym terminie, które mogą obejmować podpisanie zgody i dokumentów prawnych oraz ograniczenie rozpowszechniania lub reprodukcji treści informacji.

This text was translated into Polish from the original (American) English language version of this *Health Link* that accompanies the *Children's Oncology Group (COG) Long-Term Follow-Up Guidelines for Survivors of Childhood, Adolescent, and Young Adult Cancers*, Version 5.0, with permission from the COG. Neither COG, nor its affiliated organizations, researchers, or other persons are responsible for translation errors or misinterpretations contained in any translated versions. Please note that any disclaimer contained in the original version is incorporated by reference into the translated versions referenced above. The original (American English) version of the *COG Long-Term Follow-Up Guidelines for Survivors of Childhood, Adolescent, and Young Adult Cancers*, and related *Health Links* can be downloaded at www.survivorshipguidelines.org.

Tekst ten został przetłumaczony na język polski z oryginalnej wersji w języku (amerykańskim) angielskim tego *Health Link*, który jest częścią *Wytucznych Pediatrycznej Grupy Onkologicznej (Children's Oncology Group - COG) dotyczących długoterminowej obserwacji osób wyleczonych z nowotworu wieku dziecięcego, wieku nastoletniego i wczesnej młodości*, Wersja 5.0, za przyzwoleniem COG. Zarówno COG, jak i jej stowarzyszone organizacje, badacze oraz inne osoby, nie są odpowiedzialne za błędy lub mylne interpretacje w którejkolwiek wersji tłumaczenia. Należy pamiętać, że wszelkie zastrzeżenia zawarte w oryginalnej wersji, są włączone przez odniesienie do wersji przetłumaczonych, o których mowa powyżej. Oryginalna wersja (w języku amerykańskim angielskim) *Wytucznych COG dotyczących długoterminowej obserwacji osób wyleczonych z nowotworu wieku dziecięcego, wieku nastoletniego i wczesnej młodości* i zawartych w niej *Health Links* może być umieszczona na stronie www.survivorshipguidelines.org.